

Txantxafrika, migratzaileen aterpetxe

Sekuentzia honetan, Euskal Herrira iritsi diren migratzaileen egoerari erantzuna emateko, gizarteak sortutako proiektu bat ezagutuko dugu. Horretarako, ariketa hauek egiteko aukera izango duzu:

- Erantzun binaka galderari.
- Ikusi bideoa eta aukeratu erantzun zuzena.
- Irakurri testua eta bete hutsuneak bera/berdina erabilita.
- Taldetxoetan erantzun galderei.

1. Gaian sartu

Txantxarreka gaztetxeko Paul Ibarra kideari egindako elkarrizketa ikusi aurretik, erantzun binaka galderari:

- Zergatik uste duzu pertsona batek atzean utz dezakeela bere jatorrizko herrialdea?

2. Bideoa ulertu

Paul Ibarra donostiarrak Txantxafrika egitasmoari buruz hitz egin du gurekin. Ikusi bideoa eta aukeratu galderen erantzun zuzena:

<https://labur.eus/9wyB1>

1. Noiz hasi ziren migrazio-prozesuak?

- ☐ Mundu mailan azken urteetan, baita Euskal Herrian ere.
- ☐ Beti egon dira migrazio-prozesuak, baina orain gehiago.
- ☐ Mundu mailan azken urteetan eta Euskal Herrian duela ez hainbeste.

2. Zergatik erreakzionatu behar izan du gizarteak?

- ☐ Erakundeek ez dutelako zentzu duin batekin jokatu.
- ☐ Migratzaileek hala eskatu dutelako.
- ☐ Erakundeek horretara bultzatu dutelako kaleko jendea.

3. Zer egin zuten gaztetxean migratzaileei lekua uzteko proposatu zietenean?

- ☐ Hasieran ezetz esan zuten.
- ☐ Oso argi zekiten zer egin behar zuten eta horregatik baiezkoa eman zuten.
- ☐ Ideiarik ez izan arren, baietz esan zuten.

4. Nolakoa izan zen hasiera?

- ☐ Hainbat kolektiboren laguntza izan zuten elkar formatzeko.
- ☐ Oso argi zuten zer egin nahi edo behar zuten.
- ☐ Jende asko etorri zen laguntzera eta horrek asko lagundu zien.

5. Nola antolatzen dute lantaldea?

- ☐ Etengabeko kiribilean antolatzen dute.
- ☐ Azpitaldeetan banatzea iruditzen zaie egokiena.
- ☐ Taldeko kide bakoitzak du zeregin bat.

3. Irakurri testua

Irakurri testua eta erreparatu azpimarratutako hitzei.

Txantxarreka gaztetxetik Txantxafrika harrera-etxera

Herrialdea gerran egotea, baliabiderik ez izatea, etorkizun hobe baten bila joatea, diktadura batetik ihes egitea... Pertsona batek jatorrizko herrialdea atzean utzi eta bidaia luzeari ekiteko arrazoiak asko izan daitezke.

Luciano, 22 urteko gaztea, Kamerungo Doualla herrian jaio zen eta bertako egoera gatazkatsuak Donostiaraino ekarri zuen 2018. urteko abuztuan: "Afrikatik Europara heltzeko urte eta sei hilabeteko bidaia gogorra egin nuen". Nigeria, Aljeria eta Maroko zeharkatu ondoren, hamar ordu igaro zituen patera batean Tarifako kostaldera iritsi aurretik. "Nigeriako basamortuan astebete pasatu nuen janaririk eta edaririk gabe. Oso gogorra izan zen", kontatu digu.

Paul Ibarra Politiketa Zientzia eta Kudeaketa Publikoko gradua ikasi du.

Berarekin eta Paul Ibarra donostiarrarekin Gipuzkoako hiriburuko Txantxarreka gaztetxean elkartu gara. Luciano Donostiara iritsi zen garai **beretan** erabaki zuten aipatutako gaztetxeko kideek harrera-etxea irekitzea. Izan ere, urte **beroko** ekainean 46 migratzaile iritsi ziren Donostiako autobus-geltokira egun bakarrean. Eta ordutik aurrera gehiago etorri dira.

Herritarren erantzuna

"Ez genekien nola, baina lagundu egin nahi genuen", adierazi du Ibarrak, eta migratzaileen olatuari erantzuna emateko, boluntarioak bildu eta Txantxafrika ekimena abiatu zuten gaztetxean bertan; hau da, harrera-etxea ireki zuten eraikineko zati bat egokituta, "gizarteak erreakzionatu egin behar zuelako".

Ez dira bakarrak izan, beste gaztetxe batzuetan ere bide **bera** hartzea erabaki baitute: "Irungo Lakaxita edo Hernaniko Kontrakantxa gaztetxeekin hainbat gai landu ditugu. Hala ere, zaila da elkarrekin aritzea, bakoitzak bere errealitatea duelako", azaldu digu Paul Ibarrak.

Luciano Donostiara heldu zenean, ez zekien non zegoen ere: "Ez nekien zer herri zen. Frantziara joatea zen nire asmoa, frantsesez gaztetatik hitz egiten dudalako". Gipuzkoako hiriburuko Gurutze Gorriaren aterpetxe batean hiru gau pasatu zituen: "Ez dugu denbora gehiago igarotzeko aukerarik. Hiru gau pasatu eta kalera". Orduan, Irunera joan zen, baina ez zioten Frantziara pasatzen utzi: "Berriro Donostian, gobernuz kanpoko erakundeen ateak jo nituen eta, azkenean, harrera-sare baten bidez, Txantxarreka gazteengana heldu nintzen". Hamar hilabeteren ostean, bertan jarraitzen du: "Txantxarreka kolonizatu egin dugu, orain Txantxafrika da. Gazte hauekin familia bat osatu dugu".

Txantxafrikako familia

Familia lehen baino pixka bat txikiagoa da orain, zazpi pertsona baitaude une honetan harrera-etxean. "Hasieran emakumeak, haurrak eta gizonezkoak iritsi ziren. Une batean, hamasei lagun izan genituen", kontatu digu Ibarrak. "Ezin genuen jende gehiago artatu. Orain, berriz, gutxiago dira, guztiak gizonezkoak eta 20 eta 35 urte artekoak".

Hasieratik 40 migratzaile inguru pasatu dira Antiguako gaztetxetik, guztiak afrikarrak: Ginea, Burkina Faso, Kamerun, Senegal, Uganda... "Leku askotako jendea egon da, leku bat eman digute, baita janaria ere. Hori da garrantzitsuena", esan digu kamerundarrak. Eskertuta dagoen arren, badaki laguntza hori ere amaitu daitekeela: "Berez gaztetxea ez da bizitzeko leku bat eta hori beti dugu buruan".

Lucianok urte eta erdiko bidaia gogorra egin zuen Afrikatik Europara etortzeko.

Hurrengo orrian jarraitzen du

Aurreko orritik dator

Goizez Helduen Hezkuntza Iraunkorrera joaten da ikastera eta arratsaldeaz elektrizitateko ikastaro bat egiten du: “Kamerungo tituluak hemen ez dit balio. Goizekoa Caritasen laguntzari esker egiten dut eta arratsaldekoa, harrera-etxea bihurtu denetik Lanbideri esker”. Lucianok bazekien gaztelaniaz Euskal Herrira heldu aurretik: “Migratzaile askok ez dakite ingelesez, frantsesez edo gaztelaniaz hitz egiten, eta horrek asko zailtzen du beraien egoera. Ni, ordea, hiruretan mintza naiteke”.

Paperak lortzeko zailtasunak

Migratzaileen egoera arautzeko prozesua “luzea eta oztopoz betea” dela esan digu Paul Ibarak: “Hiru urtez hemen erroldatuta egon behar dute eta urtebeteko lan-kontratua izan. Guztia da zailtasun”. Lucianok badaki bidea luzea izango dela: “Nola lortuko dugu urtebeteko lan-kontratua paperik gabe? Bere egoera arautzea lortu duen lagun bat daukat eta neuk ere lortuko dut, ziur nago. Hau da nire herria; euskalduna naiz”. Berak independentziarekin egiten du amets: “Zoriontsu izateko paperak, lana, eta emakume euskaldun batekin ezkontzea lortzea da nire gogoia”.

Erakundeei erantzukizuna eskatu die Ibarak: “Txantxafrika proiektuak jendea elkartu du, eta horri esker, gizarteak sistema nolakoa den ikusi du. Errealitatea oso gogorra da, baina jendea nola mugitzen den ikusteak itxaropena ematen dit. Nik uste dut asko ikasi dudala”.

Ekimena martxan jarri zutenean lantalde handiagoa zeukaten, azpitaldeetan banatuta. Orain autonomia handiagoa dute migratzaileek. “Janaria elikagai-bankutik lortzen dugu, eta oheak eta gauza materialak jada baditugu. Nolanahi ere, egia da arazo juridikoak ez direla inoiz amaitzen eta dirua beti dela ongiatorria. Batez ere bizilekua eta lana behar dituzte”, adierazi digu Ibarak.

Bera eta berdina izenlagunak

Irakurri azalpena eta osatu esaldiak bera, berean, berdina edo berdinak erabiltza:

AZALPENAK

- Berdina erabiltzen dugunean, antza duten bi gauza edo gehiagori buruz hitz egiten ari gara. **Adibidez:** *Zuk eta nik auto berdina daukagu.* (Bi auto dira)// *Nik jertse berdina daukat* (zurea eta nirea, bi dira).
- Bera erabiltzen dugunean, berriz, gauza bakar bati buruz ari gara. **Adibidez:** *Zuk eta nik auto bera daukagu.* (Auto bakarra da eta bion artean partekatzen dugu)// *Bulego berean aritu gara lanean* (bulegoa bakarra da).

- 1- Luciano eta Magget harrera-etxe bizi dira; une honetan, Bilbon.
- 2- Amets dutelako etortzen dira Marokotik edo Nigeriatik, bizimodu berri bat hastera.
- 3- Kamerungo egoera politikoa eta Siriakoa ez dira ; baina bietan herritarrek sufrizten dute.
- 4- Gogoratzen duzu atzo kalean lotan ikusi genuen pertsona? Ba horixe da. Lagunduko diogu?
- 5- Lucianok eta Maggetek gosari egin dute gaur goizean.
- 6- Egun abiatu ginen Kamerundik Europara, orain dela urte eta erdi.
- 7- Kamiseta eman zizkieten gaztetxera iritsi zirenean, baina begira jada nola dauden!

4. Egitekoa: aipatu antzeko egitasmoren bat

Txantxafrika egitasmoa migratzaileen egoerari erantzuna emateko sortu zuten herritarrek. Jarri taldetxoetan eta erantzun galderei:

- Ezagutzen duzu horrelako egitasmorik? Zertan aritzen da eta zer-nolako garrantzia du gure gizartean?
- XXI. mendean bizi gara. Ondokoari ahal dugunean laguntzen diogula iruditzen zaizue?

ERANTZUNAK

2. Bideoa ulertu

1. Noiz hasi ziren migrazio-prozesuak?

Mundu mailan azken urteetan eta Euskal Herrian duela ez hainbeste.

2. Zergatik erreakzionatu behar izan du gizarteak?

Erakundeek ez dutelako zentzu duin batekin jokatu.

3. Zer egin zuten gaztetxean migratzaileei lekua uzteko proposatu zietenean?

Ideiarik ez izan arren, baietz esan zuten.

4. Nolakoa izan zen hasiera?

Hainbat kolektiboren laguntza izan zuten elkar formatzeko.

5. Nola antolatzen dute lantaldea?

Azpitaldeetan banatzea iruditzen zaie egokiena.

3. Irakurri testua

1- berean

2- bera

3- berdinak

4- bera

5- berdina

6- berean

7- berdinak

TRANSKRIPZIOA

1. Nola bururatu zitzaizuen Txantxarreka gaztetxean harrera-etxea martxan jartzea?

Munduko testuinguruan, migrazio-prozesua edo olatua hasten da, batez ere, azkeneko urteetan mundu-mailan, bai ikus(i) dezakegunez Mediterraneoko krisiak, karabanak Latinoamerikan eta horrelakoak gertatzen dira azkeneko urteetan; eta Euskal Herrira iristen zaigu 2018ko udaran. Horren aurrean, ez Euskal Herriko instituzioak, ez Europako beste herrialdeetako instituzioak ez daude prest, ba bueno, horren aurrean zentzu duin batekin jokatzeko; eta beraz, ba bueno, instituzioen utzikierarengatik gizarteak erreakzionatu behar izan zuen eta erreakzionatzen ari da ere bai. Eta horren aurrean hainbat gaztetxetan, hainbat kolektibotan hasten da hau lantzen. Guri iristen zaigu abuztuaren lehenengo astean proposamen bat, ea Donostiako migratzaileei ea tokia utz(i) diezaiekegun, eta bueno guk baietz esaten diegu inongo ideiarik izan gabe.

2. Nolakoa izan zen hasiera hura? Zer behar izan zenuten?

Horrekin bueno hasten dira etortzen eta abar. Hasieran pila bat ziren eta bueno, guk ere ez genekien zer egin. Honetaz ere ideiarik ez, eta bueno, hainbat, Donostiako, eskualdeko edo probintziako jendearen laguntzaz edo kolektiboen laguntzaz eta abar, ba bueno, hona jendea biltzen hasten da, hasten gara pixka bat elkar elikatzen eta formatzen honetan eta abar. Eta bueno, lantalde, azpitalde desberdinak egiten ditugu: ba izan daitezkeenak itzulpengintzakoak, osasungintzakoak, azpiegitura, juridikoa eta arlo horietakoak. Eta bueno, pixkanaka hasten gara etengabeko *bucle* (kiribil) horretan sartzen.